

Eduskunnan ympäristövaliokunta
00102 EDUSKUNTA
YmV@eduskunta.fi

Asia: VNS 1/2025 vp Valtioneuvoston selonteko teollisuuspolitiikasta

Ympäristöministeriön kirjallinen lausunto eduskunnan ympäristövaliokunnalle

Ympäristöministeriö kiittää ympäristövaliokuntaa mahdollisuudesta antaa lausunto teollisuuspolitiikkaa koskevasta valtioneuvoston selonteosta. Ympäristöministeriö nostaa selonteosta kolme keskeistä viestiä:

- **Tarve uudistaa teollisuuspolitiikkaa:** Suomen teollisuuspolitiikan tulee sopeutua nopeasti muuttuviin taloudellisiin ja ympäristöllisiin olosuhteisiin. Teollisuuspolitiikka tarvitsee pitkän aikavälin tavoitteet, linjaukset ja kannusteet strategisille investoinneille.
- **Vähähiilisyys, luonnon monimuotoisuus ja kestävä kehitys:** Pitkäjänteisellä ilmastopolitiikalla, kiertotalouden edistämällä ja luonnon monimuotoisuustiekarttojen avulla voidaan yhdistää ympäristönäkökohdat teollisuuspolitiikkaan, mikä tukee myös kilpailukykyä.
- **EU-vaikuttaminen:** EU-tason politiikkatoimet ja -päätökset ovat keskeisiä Suomen teollisuuspolitiikalle ja kilpailukyvyllä. Tämä edellyttää oikea-aikaista EU-vaikuttamista kaikilla keskeisillä sektoreilla.

Selonteon mukaan Suomen investointiympäristön kilpailukykyä on vahvistettava ennakoitavalla sääntelyllä ja riittävillä kannustimilla. Suomelle on tärkeää hyödyntää puhtaan siirtymän ja kiertotalouden tarjoamia mahdollisuuksia. Yritysten tulee lisätä aineettomia investointeja arvonalisän ja tuottavuuden parantamiseksi. Lisäksi julkista rahoitusta on käytettävä tehokkaammin uusien toimialojen kasvattamiseen ja elinkeinorakenteen monipuolistamiseen.

Teollisuus voi hyödyntää puhtaan siirtymän mahdollisuuksia eri tavoin, kuten

- 1) investoimalla vähähiilisiin ratkaisuihin;
- 2) varmistamalla raaka-aineiden ja resurssien kestävä käyttö;
- 3) kehittämällä innovaatioita ja uusia teknologioita;
- 4) verkostoitumalla paremmin ja lisäämällä yhteistyötä; ja
- 5) sisällyttämällä kestävyysvaatimukset arvoketjuihin (eli tavoitteiksi joiden toteutumista myös seurataan).

Teollisuuden on investoitava puhtaisiin energiaratkaisuihin ja vähähiilisiin teknologioihin, jotta se voi kilpailla globaaleista puhtaan siirtymän investoinneista. Suomen valtteja tässä ovat erityisesti puhtaan energian tuotanto ja energiainfrastruktuuri. Suomella on runsaasti uusiutuvaa biomassaa ja vesivaroja, joiden hyödyntäminen kestävällä tavalla vahvistaa Suomen roolia kilpailukykyisenä toimijana kiertotaloudessa. Sekä kiertotaloudessa että laajemminkin luonnonvarojen kestävässä hyödyntämisessä olisi tärkeää nostaa kotimaista arvonalutia ja parantaa tuottavuutta. Teollisuuden tulee kehittää ja ottaa käyttöön uusia

innovaatioita, kuten vetyyn perustuvia liiketoimintoja. Tämä edellyttää vahvoja investointeja aineettomaan pääomaan ja digitaaliseen infrastruktuuriin. Teollisuuden on verkostoiduttava kansallisesti ja kansainvälisesti, mikä tukee puhdasta siirtymää ja kestäviä liiketoimintamalleja. Tämä voi tarkoittaa esim. yhteistyötä tutkimuslaitosten, yliopistojen ja muiden teollisuusalojen kanssa. Yritysten tulee sisällyttää kestävyysvaatimukset omiin arvoketjuihinsa – eli sisällyttää ne strategian tavoitteiksi, asettaa niille seurantamittarit ja seurata niiden toimeenpanoa. Tämä loisi uusia liiketoimintamahdollisuuksia ja parantaisi kilpailukykyä markkinoilla. Nämä toimet myös vahvistaisivat kestäväää kasvua ja Suomen asemaa globaalissa puhtaassa siirtymässä.

Ilmastopolitiikkaan liittyen selonteossa nousevat esiin: 1. Ilmastosuunnitelmat ja päästötavoitteet – toisin sanoen teollisuuspolitiikassa huomioidaan ilmasto- ja ympäristöpolitiikan reunaehdot; 2. Kiertotalousstrategia, selonteossa mainitaan kiertotalouden green deal eli vapaaehtoiset sitoumukset resurssitehokkuuden paranemiseksi; 3. Teollisuuden vähähiilisyystiekartat, joissa hahmotellaan päästövähennyspolkuja ja keinoja pysäyttää luonnonkato; ja 4. Yhteys teollisuuspolitiikkaan eli ilmastopolitiikkaa tarkastellaan teollisuuspolitiikan kontekstissa, mikä korostaa, ettei ilmastoulettuvuutta voi erottaa taloudellisista päätöksistä. Selonteossa korostetaan, miten ilmasto- ja ympäristöhaasteet ja kestävä kehitys ovat olennaisia osia tulevaisuuden teollisuuspolitiikassa.